

TÜRKİYE'DE BÜYÜME VE GELİŞME ÇALIŞMALARI

TURKIYE'DE BUYUME VE GELİŞME ÇALIŞMALARININ TARİHÇESİ

- İlk araştırma 1917 yılında Bursa ili okullarında 125 kız ve 156 erkek çocuk üzerinde Nafi Atuf Kansu'nun Muallim Mecmuası'nda da yayınlanan araştırmasıdır. 1925 yılında "Türkiye Antropoloji Tetkikat Merkezi"nin kuruluşuna kadar benzeri bir araştırmaya rastlanmamaktadır. Bu merkezin kuruluşundan sonra fiziki büyüme çalışmalarında belirli bir artış görülmektedir. Nureddin ve arkadaşları (1926) tarafından İstanbul'da 4000'den fazla Türk çocuğu ve 2200 Rum, 1600 Ermeni, 1340 Musevi ve 720 milliyeti karışık grup üzerinde araştırma yapmıştır. Bu araştırmada boy, ağırlık, göğüs çevresi gibi değişkenler incelenmiştir (Bostancı, 1954).
- Sonraki yıllarda Gökçül (1939), Çınar (193), Kınay (1939)'ın Ankara'da ve Kökten (1939)'ın Samsun'da ilkokul öğrencileri üzerinde araştırmalar yapmışlardır.

- 1940'lı yıllara kadar yapılan arařtırmaların bazılarında erkek ve kız ayrımının yapılmamıř olması ve bazılarında da yař dilimlerine dūřen birey sayısının az olması bu verilerin gūnūmūz arařtırmalarıyla karřılařtırılmasını ōnemli ōlçūde engellemektedir. 1939 yılında Alantar ve Tūmay ōlçūlen birey sayısı yōnūnden yeterli olan, ancak yine yalnızca ortalama deęerlerin verildięi iki arařtırma yapmıřtır.

- 1940'lı yıllardan sonra yapılan araştırmalar istatistiksel aēıdan daha ayrıntılı olarak ele alınmaya başlamıştır. Yalım (1940)'ın İstanbul'da ve Eckstein ve Eppenstein (1947) ile Bostancı (1954, 1955, 1956, 1957)'nin gerēekleřtirdięi araştırmalardır.

- Yalım, 7-20 yaş arası erkek ve 7-18 yaş arası kız çocuklarında boy ve ağırlık gelişimini, Bostancı ise 9-16 yaş diliminde bulunan çocukların boy, büst yüksekliği, bacak ve kol uzunluğ büyümesinin yanısıra bedenin enine gelişimini yansıtan antropometrik değişkenleri incelemiştir.
- Longitudinal nitelikli ilk araştırma Soysal ve arkadaşları tarafından 1960'lı yıllarda sosyoekonomik durumu "iyi" olan 0-8 yaş grubu arası İstanbul çocuklarında gerçekleştirilmiştir.

- “Türkiye 1974 Ulusal Beslenme, Sağlık ve Gıda Araştırması” ülkedeki beslenme profilini çizmesi yanısıra antropometrik veriler açısından da o güne kadar gerçekleştirilen en kapsamlı araştırma niteliğindedir.
- Türkiye’de büyüme standartlarının oluşturulması açısından diğer bir önemli çalışma İstanbul’da üst sosyoekonomik düzeyde yer alan çocuklar üzerinde Neyzi ve arkadaşları (1978) tarafından gerçekleştirilmiştir.

- Doğumdan erişkinliğe dek tüm yaş dilimlerini kapsamaması ve verilerin percentiller halinde sunulması, bu araştırmanın verilerinin şimdiye dek en çok başvurulan standart olması özelliğini sağlamıştır.
- Saatçiođlu (1988) ve Duyar (1992) yedi coğrafi bölgenin temsil edildiği iki araştırma yapmıştır.

- Ülkemizde sosyoekonomik değişkenlere bağlı olarak ortaya çıkan farklılıklara değinen ilk alışma Tümay (1939) tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Neyzi ve arkadaşları (1986) İstanbul'da yaptıkları diğer bir çalışmada sosyal, ekonomik ve kültürel etmenlerin doğum ağırlığı üzerindeki etkileri konusunda benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

- Neyzi ve arkadaşları (1973) (9-19 yaş) ile Güray ve Tümerdem (1978) (7-12 yaş)'in İstanbul'da gerçekleştirdikleri iki çalışma büyük kentlerde farklı sosyal tabakalarda büyüme süreci üzerinde etkili olan faktörlerin aydınlatılmasına yardımcı olmaktadır. Sözü edilen iki çalışmada da örneklemeler dört ayrı sosyoekonomik düzeyden seçilmiştir.
- Gürson ve Neyzi (1966), Neyzi ve arkadaşları (1966), Özgür ve arkadaşları (1966), Demirağ ve Cin (1969), Onat (1975), Özgür (1979) ve Duyar (1990) tarafından gecekondü bölgelerinde yetişen çocuklar üzerinde yapılan araştırmalar üst ve alt SED çocukların büyümelerinde belirgin farklılıkların olduğunu ortaya koymuştur.
- Bunlara ek olarak Duyar (1990) tarafından yapılan, alt ve üst SED'de yer alan erkek ve kız çocukların karşılaştırıldığı araştırmada erkekler arasındaki antropometrik farklılıkların kızlara oranla daha ileri düzeyde olduğu yönünde bulgular vardır.